

08-37-40-200

בס"ד, בית מדרש המאי"ר לארץ | גליון 262

פרשת נח | אל תחטאו בילד

מסי לרות ארץ הנפש

שביבי אור מתורתו האדירה והנדירה
של הצדיק רבינו יורם מיכאל אברג'ל זיע"א
ערוך על פי שיעוריו של בנו ממושיך דרכו ואורו
הרה"ג רבינו ישראל אברג'ל שליט"א

מסילות אל הנפש

תוכן העניינים

- 1 טוב או רע?
- 8 והנה הסנה בוער באש
- 10 אמון כמנוע לצמיחה
- 11 רעים עם תעודה!
- 14 וישאר אך נח
- 17 שורש השרשים - בזיון חכמים!
- 18 מנח ועד שעבוד מצרים
- 19 תלמוד מביא לידי מעשה
- 20 יניקת הטומאה מן התורה
- 21 ניצוצות קדושה בתוך הקליפות
- 22 יוסי הוא טוב!
- 25 העולה מן האמור להלכה ולמעשה

מוקדש לעילוי נשמת האיש היקר באדם משכים ומעריב לבתי כנסיות, רוחם ומוקדו רבנן ר' יעקב הכהן בן נטמורה ז"ל רוח ה' תנחתו בנן ערן וימליך טובה וברכה על רעייתו, בניו וב"ב היקרים, אמן. הוקדש ע"י חתנו כפיר ויעל זטלאוי הי"ו

מוקדש לעילוי נשמת בן ציון בן לאה ז"ל נלב"ע כ"ז אייר התשפ"ב ולהבריל להצלחה בנשמות ורוחניות ל דוד דוד הי"ו ולכל משפ' מזרחי הי"ו

הזמינו לבית או לעסק קופסת צדקה מהודרת

הצטרפו לשיעור היומי עם משלוח עד הבית!

בית המדרש המוא"ר לארץ

התנסות והפצת ספרי מורינו וריבנו הרב יורם מיכאל אברג'ל זצ"ל

8771301 ת.ד. 345 נתיבות 08-37-40-200

office@h-l.org.il

www.hameir-laarets.org.il

08-649-9859 קו 'המאיר לארץ'

08-37-40-200

077-223-1130

המאיר לארץ

054-26-380-26 לקבלת 'רגע של אור'

ע"ר 580654762 | למוסד אישור מס הכנסה לעניין תרומות לפי סעיף 46 לפקודה

- כל הזכויות שמורות -

טוב או רע?

שלנו מותאם לו ככפפה ליד'... יוסי נכנס בסופו של דבר לכולל עיון, וגם שם הוא המשיך להשקיע את כל חייו וישותו בדפי הגמרא הקדושה...

כחות הטומאה חגו שם, סביבו, והביטו עליו בעינים רעות. 'מה זאת אומרת, לדהור כך ישירות אל הספירות העליונות? מה הוא חושב לעצמו??...' והם החלו בטוויית רשת קורי העכביש...

יוסי ישב ליד הגמרא וניגן את המילים הקדושות... וכרגיל, גם הפעם, הוא חש כיצד המילים עוטפות אותו בחום ואהבה, ופניו להוטות בדביקות... ולפתע, הוא חש כיצד חודר לתוך מחשבתו 'מחבל' עם 'נשק' דרוך...

'יוסי' אשריך, אתה יושב פה בתוך חדר קטן, ליד סטנדר, ובעצם אתה מקיים את כל המציאות! אם העולם היה יודע מי אתה היו סוגדים לך!

'יוסי' אתה חייב להתחיל להעריך את עצמך! הרי אתה הכי חכם, הכי צדיק, הכי מבין! העולם חייב להכיר אותך'...

האש שנאחזה בפתילה העלתה שלהבת מאירה. הָאֵם הניחה בזהירות את הגפרור הדולק, עצמה עיניה וביקשה רחמים.

כבר כמה חדשים ששעת הדלקת נרות שבת הפכה להיות זמן של השתפכות הנפש לפני ה'. כל רגשות הכאב והאכזבה התנקזו בעומדה לפני ה' באותה שעה קדושה, דרך דמעות עיניה ורחשי שְׁפָתֶיהָ...

כשיוסי, בן הזקונים, נכנס לישיבה קטנה, צפו לו כל רבותיו עתיד מזהיר: עם שכל וכשרונות כמו שלו הוא עוד יהיה אחד מגדולי ישראל...

יוסי לא אֶכּוּב, בחשק ובהתלהבות הוא 'הסתער' על הגמרא הקדושה וגמע בצמאון בלתי נתפס דף אחר דף...

הזכרונות המשיכו לצוף:

כל כך התרגשה בשעה שעמד מתחת לחופה, וכה שמחה בשעה שגולד לו בן, ולה נכד חמוד, אדום לְחַיִּים...

ראשי הכוללים בעיר רבו עליו, 'יוסי מתאים לכולל שלנו'... 'הכולל

האם עמדה מול הנרות ונהרי דמעות
זולגים מעיניה: יוסי! הבן האהוב
שלה נעשה רודף לצדיקים!...

כמה דיברה אתו, כמה התחננה אליו
שיפסיק, אך הוא באחת - אני
חייב לגרום לרוב הזה שילך הביתה...

והיא שעוד מחלב אִמָּה ינקה אמונת
חכמים דאגה מאוד לגורלו. מאמרי
חז"ל המדברים בחומרת העוון הנורא הזה
- בזיון תלמידי חכמים, וסיפורי צדיקים
הממחישים את גודל העונש שמקבלים
בעקבות כך מילאו את כל תודעתה...¹

דפיקות נשמעו מכיוון הדלת, הבעל נכנס
לבית, ולתדהמתו הוא רואה את
אשתו עומדת ליד נרות שבת ובוכה.

'הדלקת בזמן?'; שאל בחשש.

תחושת הגאווה הזו היתה לגביו תחושה
חדשה, יוסי שמעולם לא אחז
בכלי נשק - מעולם לא למד את ספר הזוהר
הקדוש ואת תורת החסידות - לא ידע כיצד
מתמודדים עם התחושה האפלה הזו...

והוא 'נלכד' ברשת. בהתחלה זה התבטא
בהליכה בגב זקוף ואף למעלה, אך
אט אט זה התדרדר, ותחושת הישות
והגאווה מילאו את כל אישיותו (של יוסי).
הוא זלזל בכל סביבתו, ראה את
חולשותיהם וחסרונותיהם, ורגש העליונות
ההרסני לא הסתפק רק בחבריו ושכניו
אלא המשיך לטפס ולהעפיל עד שגם רב
העיר 'התגלה' כמלא חסרונות וחסר ערך...

יוסי התחיל לבזותו ולרודפו. כל
הזמנות שמצא הוא ניצל רק
כדי לבזות ולהשמיץ, לרמוס ולרסק...

מעין החכמה

נשבר החלה לזעוק לשמים. לשפוך את נפשה
בתפילות נוראות ובתחינות עצומות לפני צור
שוכן מעונה. שיבטל את הגזירה.

חלפו שנים יעקב הגיע לחרן, ודרש להתחתן
עם רחל, לאה בכלל לא בתמונה. רוח
החיים שבלבה של לאה כמעט כבה, יומה
אתי, הצילוני מידי עשיו!...

ברוך אתה ה' שומע תפילה, הגיע ליל החתונה,
יעקב אבינו בעל רוח הקודש הברורה,
האדם שרואה בכל עת מראות עליונים, את כל
מה שקורה בעולמות עליונים וטמירים, ניגש
לקדש את רחל ולא רואה שזו לאה... לא
חולפת שנה ולאה זוכה לחבוק בן קדוש וטהור.

1. בשעה טובה לרבקה אמנו נולדו תאומים,
שני בנים, עשיו ויעקב. ואי שם
בעולם, בחון הרחוקה נולדו לבן שתי בנות
לאה ורחל.

לא ידוע מי היה הראשון שהגה את הרעיון
לשדך את הגדול לגדולה (והיינו לאה לעשיו)
ואת הקטן לקטנה (והיינו יעקב לרחל) אבל מני
אז רעיון זה התקבל במוסכמות החברה,
דובר בפי כל.

לאה שמעה על הרעיון, והחוריה, לבה החל
מפרפר באימה, זיעה קרה בצבצה
בפניה, הפחד שיתק את גופה והחליש את כח
החיים. לאה עשתה את המוטל עליה ובלב

'כן', השיבה רפויות.

'זאת אומרת שאת עומדת כבר שעתים ליד הנרות!?

'כן! תפילה זו התקוה שלי!'...

סעודת ליל שבת הסתיימה, והבעל אמר לאשתו, ברחוב הסמוך

מתגורר תלמיד חכם גדול, נלך אליו...

'הבן שלי' - פתחה האם ואמרה - 'היה

טוב כל כך ועתה נעשה רע. רע גמורי!

פניו של הרב הרצינו באחת: 'אסור לומר

כך' - גער באשה - 'הבן שלך הוא טוב!

'איך הוא טוב אם הוא כל כך חוטא,

ופוגם בכל רגע בכל המציאות

הרוחנית והגשמית. איך???

מעין החכמה

לאה אמנו בהנהגתה הנדירה הנחילה לכל הדורות - על ילדים שחולקים על

צדיקים אסור להודות!

אבל כשילדה את יהודה ראתה שממנו לא

יצאו ילדים שיחלקו על משה רבינו ועוד

שיודה על מעשה תמר, אמרה: "הפעם אודה

את ה'" (בראשית כט, לה).

זוה לשון הפענח רזא - **ואם תאמר מה ראתה**

שלא הודית עד עתה? ויש לומר דבג'

לידות הראשונות ראתה שלשה רשעים

יוצאים מהם, כדאיתא במדרש, ילדה ראובן -

ראתה דתן ואבירם, שמעון - ראתה זמרי,

לוי - ראתה קורח, אבל כשילדה יהודה

ראתה שיודה על מעשה תמר.

2. סיפר הגאון הרב מרדכי גרליץ שליט"א (בסוד

עבדיך, חלק ד - עמוד קנ"ג, הועתק ברשות המחבר), וז"ל:

בכל ערב ראש חודש, היו השלוחין יוצאים

ברימנוב, מטעם רב העיר, הגה"ק רבי

מנחם מנדל, כדי לבקר את המדות, המשקלות

והמאזנים, אשר בידי החנוונים. לא היו

השלוחים פוסחים על שום חנות ועל אף דוכן

שבשוק, ומדקדקים היטב בשיעורי המדות, שלא

הדבר הכי טבעי - לערוך מסיבת הודיה, לשבח ולהלל לקב"ה על כל הטובות,

על ההצלה מעשיו, על הנס בליל החתונה ועל הבן שהפך אותה לאמא.

לאה רואה את הבן - ראובן - ולבה החל

מפרפר באימה, לכן נוקטת בעמדה

ברורה 'על בן כזה אני לא מוכנה להודות לה!'

בחלופו זמן קצר נולד בנה השני - שמעון. כולם

שמחים, ולאה לא מוכנה להודות לה!'

הפעם נולד בנה השלישי - לוי - זכתה וילדה

ליעקב שלשה בנים, ולאה לא מוכנה להודות לה!'

ומצאנו לאחד מגדולי הראשונים (מבעלי

תוספות שאג"ת) **הרב יצחק הלוי בספרו**

פענח רזא (פרשת ויצא - כט, לא בשם רבינו יעקב),

שפענח את התעלומה, מדוע לאה לא היתה

מוכנה להודות לה'.

לאה שהיתה אחת האמהות של כל עם ישראל,

היתה בעלת רוח הקודש ברורה וראתה כל

מה שיקרה במהלך הדורות. וכשנולד ראובן

ראתה שיוצאים ממנו דתן ואבירם שיחלקו על

משה רבינו, וכשנולד שמעון ראתה שיצא ממנו

זמרי שיחלוק על משה רבינו, וכשנולד לוי ראתה

שיצא ממנו קורח שיחלוק על משה רבינו.

הרב הסתכל עליהם בעיניו הטובות וחזר ואמר: 'את חייבת להכיר את האמת, הילד שלך הוא טוב!'

למה? שאלה. **כי** כך ציוה אותנו השם יתברך! ואני ארחיב...

מעין החכמה

הקרבה המופלגים שהראה לו הצדיק, לא תלו זאת אלא בצדקת הצדיק בלבד, המבקש לרומם בדרך זו את קרנו של משרתו - צבי הירש ששימש כשולית חייטים לשעבר ובא לחסות בצל התורה והיראה ולהסתופף בחצרות בית ה'. אולם איש לא העלה על דעתו כל עיקר, כי יש בו בעלם צבי הירש בעצמו, סיבה כל שהיא כדי שתהא קרבת הרבי היתירה הולמתו.

גם אחר תפילתו הלוהטת, רבת ההתלהבות ואופות הדביקות, מפטירין היו בביטול ובגלגול. משמגיע היה בהתלהבותו לכלל 'התפשטות הגשמיות', ומתחיל להרים קולו, להניף ידיו ולהטיח ראשו בכתלים, היו חיוכים שובבניים מופיעים על שפתותיהם של הנוכחים, וקריצות עינים קונדסיות משתלחות ביניהם מאיש לרעהו. איברא, אף אותם ששקועים היו בתפילתם, ואין לבם מתפנה להיתול ולשחוק של בטלה, לא היו סבורים כי יש ממש בהתנהגותו של הנער המשרת, אלא שמבקש הוא לחקות את תנועותיו נוראות ההוד של הרבי הקדוש בתפילתו.

ואולם, ביום אחד נשתנו פני הדברים. מעשה היה, ושינה את דעתם של הבריות מן הקצה אל הקצה. היה הדבר בעטים של כמה נערים קלי דעת וחסרי לב, אשר אמרו לטמון פח למשרת התמהוני, וללמדו לקח על תנועותיו המוזרות בשעת תפילה. תנור ברזל כרסנני עתיק יומין ניצב היה בהיכל בית המדרש, אשר מזה זמן רב עבר עליו הכלח וחדלו להסיקו, אחרי שתנור הדור נאה בנוי אבנים ירש את תפקידו. בסמוך לאותו תנור ברזל קבע צבי הירש מקום לתפילתו,

יהיו בהן פחות וחסר ושתהיינה מתוקנות כדת של תורה. שכבר נפסקה הלכה בטור ובשולחן ערוך (חושן משפט, סימן רלא - סעיף ב): 'חייבים בית דין להעמיד ממונים שיהיו מחזרים על החנויות, וכל מי שנמצא אתו מדה חסרה או משקל חסר או מאזנים מקולקלים, רשאים להכותו ולקונסו כאשר יראה לבית דין'. היה, איפוא, אותו צדיק מקפיד לבקר הענן בעירו בכל חודש וחודש.

כך בכל ענייני העיר, נוהג היה הרבי את רבנותו ביד רמה, ועינו פקוחה וצופיה על כל החיים, לפלס מעגלי עדתו בנתיבות התורה והמצוה, לבלתי סור מהן ימין ושמאל. הרבה תקנות תיקן להם, לבני קהילתו, והרבה גדרים גדר להם. ומן המפורסמות הן, עמידתו התקיפה והקפדתו הרבה על כל תג ותג ועל כל קוצו של מנהג ישראל, ואין צריך לומר - של דבר ה', זו הלכה.

פעם אחת, הטיל הרבי שליחות מצוה זו, של ביקור מדות ומשקלות, על תלמידו משרתו חביבו, רבי צבי הירש הכהן, אשר לימים אף מילא את מקומו. וכדי שלא יהא מהלך לבדו, צירף אליו עוד אחד מבני היכלו, לקיים מה שנאמר: "טוֹבִים הַשְּׂגִים מִן הָאֶחָד" (קהלת ד, ט).

יצאו השניים במצות רבם, ופניהם מועדות אל השוק. קידמו החנוונים את פניהם בחיבה, ובפרט, אותן פנים חדשות של רבי צבי הירש 'משרת' שבאו לכאן, אשר כולם רחשו לו הערצה אין קץ, ולזכות נחשב להם ביקורו בחנותם...

עד זה לא מכבר, לא ידעו הבריות כלום ממהותו המסותרת של משרת הרבי. על אף גילויי

שכל מעשיו קודש וכל תנועותיו בלתי לה' לבדו המה. החלו בני רימונו להוקירו, ורחשו לו חיבה והערצה, אבל הוא עצמו לא חש בכך ולא כלום. המשך לשרת את רבו באמונה רבה, כמשרת פשוט ונחות אשר אינו בוחל בשום מלאכה, ואף בפני עם הארץ לא רס לבבו ולא גבה, כי אם נשאר כשהיה - ענותו, שפל ברך ונפשו כעפר לכל.

ובכן, היו שני השלוחים יוצאים ונכנסים מחנות לחנות, ומתקבלים בכל מקום בואם בסבר פנים יפות. החנוונים זריזים להביא לפניהם את המדות ואת המאזנים ואת המשקלות לבדיקה, זהירים למלא אחר מוצא פיהם ללא עוררין וכל דבריהם כדברי אלקים חיים. יש והם פוסלים מדה פלונית שנחסרה קמעה מחמת שימוש מרובה, ויש שהם דוחים אבן משקולת שנגממה. בין כך ובין כך מקבלים עליהם החנוונים את הדין באהבה, וממהרים להעביר את המדה הפסולה מן העולם.

מחנות לחנות, הגיעו לחנותו של ר' יהודה לייב, סוחר עשיר ובר אוריין, משבעת טובי העיר, אשר תורה וגדולה היו לאחדים על שולחנו. אותה שעה עסוק היה בעל החנות במשא ומתן עם אחד הקונים, ומפני יוהרא - רגש גאווה, שנזרקה בו, לא נחשבו בעיניו השלוחים להפסיק מענייניו ולהיטפל אליהם. צויה עליהם את אחד ממשרתיו להגיש להם את המדות ואת המשקלות ולמלא כל מבוקשם, ואילו הוא גופו לא פנה אליהם ולא חננם אפילו במבט אחד.

עשו השלוחים את שלהם, ביצעו את מלאכתם באמונה, ביקור, בדקו, מדדו ושקלו, ומשמצאו הכל כשורה, נפנו להמשיך בדרכם. בעומדם על הסף לצאת, הבחין רבי צבי הירש בכלי מדידה שבצבץ מאחורי הדלת. מיד גחן אליו ונטלו, ולפליאתו הרבה, היתה זו מדה פגומה וחסרה שאסור להשהותה.

עליו נוהג היה לסמוך עצמו בשעת תפילה, ללפתו בשתי ידיו ולהטיח את ראשו בדפנותיו בכל עוז. מה עשו אותם נערים מנווערים? הלכו והסיקו את התנור לפני התפילה, וכאשר הגיע זמן תפילה, היה כולו לוחט כתופת, וצבי הירש לא ידע ולא התבונן.

כאורבים לטרפם נתיישבו הנערים מאחורי גבו של משרת הרבי, וציפו בכליון עינים לרגע בו יפיקו את זממם. איש מלבדם לא ידע את הסוד הכמוס עמדם ואת התעלול החמור שיצא מתחת ידם, והם יכלו לצפות במתרחש מקרוב באין מפריע. אלא שלמרבה הפתעתם ותדהמתם, התעלול הסתיים אחרת ממה שתכננו...

צבי הירש התחיל בתפילתו הבעורת, וכרגיל נשמתו 'פשטה' מעליה את הגוף העכור... רוחו נסקה אל על לשמי מרומים והוא איבד כל קשר למציאות הגשמית... וברגעי יחוד מרומים ונשגבים אלו החל גופו מאליו לאחוז בתנור הברזל הלוהט בשתי ידיו, ואף להטיח בו את ראשו כדרכו...

שום הגה של מורת רוח לא נשמע מפיו וידיו לא סלדו מדופן הברזל המלובנת באש, צלקות כְּנִיָּה פרחו על מצחו ועל פניו, והוא לא חש מאומה כאילו הם לא בקעו מגופו אלא מגופו של אדם אחר...

נחרזו הנערים הפוחזים ממחזה עילאי שכזה, ולא ידעו את נפשם מרוב פחד ואימה. רצו וסיפרו להוריהם את אשר אירע, ומשלא האמינו אלו למשמע אזנם - נחפזו ובאו לחזות במו עינם. לא יצאה שעה מועטת, עד שרעשו אַמּוֹת הַסְּפִים של בית המדרש מן המעשה, והכל שחו בנוראותיו של רבי צבי הירש משרת.

מאותו יום ואילך, לא הררה עוד בני העיר אחר תנועותיו של רבי צבי הירש ולא דנהו עוד כמחקה את רבו. שכבר גלוי וידוע היה לפניהם,

פרשת נח - טוב או רע?

'ומה אומר אתה?! - פנה הצדיק ושאל את השליח השני.

גמגם הלה מעט בלשונו, כעכע בגרונו, והניח לרבי בית אחיזה בדבריו להבין, כי לא הכל הלך למישרין.

פנה הרבי שוב לעברו של רבי צבי הירש, וביקש לידיע במה הדברים אמורים. פרש ה'משרת' ידיו לצדדיו, הניע ראשו אנה ואנה והעמיד פנים כמי שאינו יודע מה מבקשים. בעיניו הוא, היה הכל כשורה, הכל נמצא על צד היותר טוב, ואין נפשו יודעת מה עוון או מה סירכא (גמגם) נמצאו שם.

הואיל וראה הרבי כי מפיו של זה לא יוציא מאומה, שב ופנה אל השליח השני, ודלה מפיו דברים כהווייתם - דבר דבור על אפניו - מעשה שהיה האיך היה.

כיון ששמע הצדיק כך, חוורו פניו הטהורות כסיד, עיניו הזכות התמלאו בצער ובכאב ומכל ישותו ניבט זעזוע קשה ועמוק המסעיר את נפשו. הוא הזעיק אליו מיד את שמש הקהילה, וציווהו לילך ולהקהיל את כל יושבי העיר, למקוטנם ועד גדולם, לבית הכנסת, שכן דברים העומדים ברומו של עולם יש לו לדרוש בפניהם.

כחץ מקשת אץ השמש לככר השוק, תוך שהוא נוטל עמו בדרכו את החצוצרה הכבדה מבית ועד הקהילה, טיפס ועלה על דוכן של סדקית שניצב ברחוב, והריע תרועה עזה אל תוך השאון (ההמולה) שמסביב.

כרעם ביום בהיר נחתה התרועה על ראשם של הבריות, ולא יצאו רגעים מועטים עד שהיו כל בני השוק עומדים צפופים מסביב לשמש הקהילה, כמהים לדעת מה חדשות נושא הוא עמו בכפיו. ניצב לו השמש בראש הדוכן כמלך בגדוד, סקר בהנאה את הקהל

שב רבי צבי הירש על עקבותיו, ניגש אל בעל החנות, והעיר לו, בתור שליח בית דין על המכשלה אשר תחת ידו.

'הו!' - הרים הסוחר את קולו המתקלס והלועג - 'הינהו בעל המציאות הלה! מציאה גדולה מצאת לך - כלי המשמש לעצור בעד הדלת שלא תסגר! חה-חה-חה!...' **לא** נרעש רבי צבי הירש מן הזלזול ולא נפחד מן העזות, רק נשאר עומד על מקומו שליו ושאן והשיב לאמר:

'כבר שנינו בגמרא (בבא בתרא פט:) ונפסק להלכה בשולחן ערוך (חושן משפט, סימן רלא - סעיף א): 'אסור לאדם שישהה מזה חסרה או יתירה בתוך ביתו, ואפילו היא עביט של מימי רגלים!' ובעוד מילתו על שפתיו, הטיל את כלי המדידה ארצה, ורמס אותו ברגלו הדק היטב.

'הו-הו-הו, הביטו וראו!' - החל הסוחר קורא בקולי קולות, כדי שישמעו גם העוברים והשבים בשוק ההומה - 'הגם צבי הירש בלמדנים?! גם לו כבר שיג ושיח בדברי תורה! תלמיד חכם חדש צמח לנו!...'

לקול קריאתו, התאספו ובאו תגרים, בעלי מלאכה, עגלונים וארחי פרחי, ומילאו שחוק פיהם על שני הבטלנים שהסתבכו בחמתו של עשיר-תלמיד-חכם. שני השלוחים מיהרו להסתלק מן המקום, והועידו פניהם אל עבר החנויות הבאות, כדי להשלים את חוק תפקידם עד תום...

משסיימו את שליחותם, חזרו ובאו לפני הרבי.

'העבר הסיור בשלום? - הפנה הצדיק את שאלתו אל תלמידו משרתו הנאמן, רבי צבי הירש - 'הנמצאו כל המשקלות מתוקנות כדת?'

'הן!' - השיב רבי צבי הירש בענוות רוחו - 'הכל היה כשורה. ושארית ישראל לא יעשו עוולה!'

הבמה ולבקש מחילה בפני קהל ועדה - אולי יחוס, אולי ירחם, ושב ורפא לו. חלץ, איפוא, את נעליו, עלה אל הבמה יחף רגלים כנוף, ובראש מורכן ביקש סליחה ומחילה על עוונו.

גזר הצדיק על ר' יהודה לייב קנס של חמישים אדומים וציוהו לילך ולפייס את רבי צבי הירש על הבזיון שביזהו.

'אך' זאת עוד עלי להשמיעך, הוסיף הרבי והכריז לעיני כל העדה, 'אם ביקשת להטיל דופי בלמדנותו של צבי הירש משרתי, תדע לך, כי עדיין אין אתה בטוח שיהיה הראש ישיבה שלך לעתיד לבוא, בעולם העליון, תלמיד חכם כמוהו!..."

כהלומי רעם נותרו כל הנאספים על עומדם למשמע דברי הרבי האחרונים: על כח צדקותו וקדושתו של ה'משרת' כבר ידעו מן המעשה בתנור הברזל, אך על כחו בלמדנותו, לא שמעו עד כה ולא כלום. והרי יודעים הם, כי מפיו של רבם הצדיק לא תצאנה גוזמאות, וכל דבריו שקולים בפלס.

משהחל הקהל הרב לצאת מבית הכנסת ולהתפזר לדרכו, ביקש ר' יהודה לייב מסיעת מריעו לגשת עמו לפייס את רבי צבי הירש על עלבונו.

אחרי רוב חיפושים, מצאוהו מסוגר בחדרו, ספר התהלים בידו, והוא קורא מתוכו מזמורים-מזמורים בבכיות, בצעקות ובשפך דמע לרוב. מקרטע בידיו וברגליו, מטיח ראשו בכותל, וזועק ומשווע כמבקש רחמים על חולה מסוכן שאבד שְׁבֵרו, לא עלינו. ניגשו אליו וביקשו להרגיעו קמעה. אחוזהו בשתי ידיו, הושיבוהו על הספסל ותבעו ממנו לספר להם, על מה ולמה ה'יתהלים', הצעקות והבכיות.

השיב להם רבי צבי הירש לפי תומו:

הרב ההולך ומצטופף סביבו וצמא למוצא פיו. משהיה כבר הקהל גדול ורב דין, פתח והשמיע להם את שציוהו הרבי להשמיע.

חיש מהר עשתה לה השמועה כנפים בכל העיר. החנוונים נעלו את חנויותיהם, התגרים כינסו את שחורותיהם והעמיסו על העגלות, בעלי המלאכות הניחו כלי מלאכתם מידם והגיפו דלתות סדנאותיהם, ונהירה רבתי מכל פאתי העיר החלה אל עבר בית הכנסת.

בשעה היעודה כנוסים היו כל בני הקהילה, הקטנים והגדולים, בהיכל בית הכנסת העירוני, אשר מלא היה ודחוס מפה אל פה. אף המבואות והעזרות גדושות היו, באין יוצא ובאין בא. רבים צבאו על הדלתות ועל החלונות - ועיני כולם נשואות אל מורם ורועם העומד לשאת את דברו.

עלה הצדיק על הבמה, סקר בעינים אבהיות רחימאיות את בני עדתו המכונסים סביבו כצאן, ופתח לתאר בפניהם את חומרת אותו העוון של מדות שאינן כתיקונו. כל כך עד שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (יבמות כא): 'קשה עונשין של מדות יותר מעונשין של עריות!'

לאחר שהשמיעם את הוד קולו ודברות קדשו אלו בלהבות אש, עבר לתנות באזניהם את עונו הגדול מנשוא של המבזה תלמיד חכם ושליח בית דין. והיו הדברים בוערים כלפידים, עולים עד רום שמים ויורדים ונוקבים עד תהום רבה, עד שהבין אותו עשיר-למדן, ר' יהודה לייב, כי בשלו הסער הגדול והנורא הזה, וכי בשביל אותו בזיון שביזה הוא היום את רבי צבי הירש משרת, חרד הצדיק את כל החרדה הגדולה הזאת.

ראה ר' יהודה לייב כי כלתה אליו הרעה, הבין כי גינהם פעורה תחתיו וכי חרב חדה מונחת לו בין ירכותיו, החל מתירא לנפשו ולגורלו - כי גיור מפני האף והחימה - וגמר בלבו לעלות אל

והנה הסנה בוער באש

עבר עליו פרט לזה שהיה רועה את צאן יתרו במדבר, שנאמר: "ומִשֶׁה הָיָה רֹעֵה אֶת-צֹאן יִתְרוֹ חֲתָנוּ כִּהְנֵן מִדִּין וַיִּנְהַג אֶת-הַצֹּאן אַחֲרֵי הַמִּדְבָּר..." (שם ג, א).

ומצאנו לרבינו אברהם בן אדונינו הרמב"ם שכתב בספרו המספיק לעובדי ה' (פרק ההתבודדות), וזתו"ד: ואדון הנביאים משה עבד ה' ושלוחו 'הָיָה רֹעֵה אֶת-צֹאן יִתְרוֹ חֲתָנוּ', ומעמיק לחדור המדברה בשעת רְעִיָּה...

ולא היה זה מפני שחסרו מקומות מרעה בסביבות מדין, אלא שחיפש מקומות רחוקים מכל בני אדם ששם יוכל להיכנס מהחיצוניות אל הפנימיות... כי על ידי השתקת המציאות החיצונית אפשר לזכות להשראת השכינה בקרבו ממש.

ולכן הלך למדבר כדי לשקוע במדת ההתבודדות הפנימית ובשאיפה להשגת ההתגלות שאת מהותה לא יבין איש

עבודתו של משה רבינו את בוראו כמוסה מאתנו, אין איש יודע באיזה נתיבות נעלמים הוא צעד, כיצד זיכך את חומרו, באיזה חוזק יד השתמש כדי להתקרב לה'.

בראשית חיוו אנו מוצאים שהשתתף בצער של הזולת, וכמו שנאמר: "וַיְהִי בַיָּמִים הֵהֵם וַיִּגְדַּל מֹשֶׁה וַיֵּצֵא אֶל-אָחִיו וַיֵּרָא בְּסִבְלָתָם"... (שמות ב, יא). ופירש רש"י 'וַיֵּרָא בְּסִבְלָתָם' - נתן עיניו ולבו להיות מיצר עליהם. והשתדל בכל כחותיו להקל על עם ישראל ובזכותו הביא להם פרעה מנוחה ביום השבת.

וכשהיה בן שמונה עשרה יצא אל אחיו וראה איש מצרי מכה יהודי, הרג את המצרי והציל את היהודי, פרעה גזר עליו שיהרג בחרב.

משה הצליח לברוח ומגיל שמונה עשרה ועד גיל שמונים לא מפורט מה

מעין החכמה

אני כי יבוא לפייסיני!! כנגדי לא חטא ולא עוול מאומה! העיקר שחזר בו ופייס את רבינו, כדי שלא יבולע לו, חלילה, בגין מדת הדין!!...

כשדעתו נוחה עליו, הניח רבי צבי הירש את ספר התהלים מידו, מחה את דמעותיו, ויצא, כלא היה דבר, להמשיך את מלאכת משרתותו בבית הצדיק...

'חרד' ורותת אני, שלא תמותח, חס ושלום, מדת הדין על ר' יהודה לייב, בטרם יבוא לפייס את רבינו, הילכך שופך אני שיח ומעורר עליו רחמים!!

אמרו לו: 'יתנוח דעתך! כבר פייס את רבינו, ועכשיו לא בא אלא לפייס אף אותך!!'...

'אותי?!' - נרתע ה'משרת' לאחוריו - 'חס ושלום! מי אני ומה

לומד בשטייגן, אבל בכל זאת 'הסנה
איננו אֶפְלֵי והאש אינה חודרת בעצמותי.
"מְדוּעַ לֹא יִבְעַר הַסֶּנֶה" (שמות ג, ג)...

הבחור עומד להתייאש ולהיכנס
לדכאון. להסתכל במראה
ולומר לעצמו: 'אני באמת בהמה גסה,
אני שור וחמור יחדיו!'

כרם על מחשבות כגון אלו **ציוה**
הקב"ה את משה: "שֶׁל נִעְלִיף
מֵעַל רִגְלֶיךָ כִּי הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אֶתָּה עוֹמֵד
עָלָיו אֲדַמָּת קִדָּשׁ הוּא" (שם פסוק ה).
זכור שהקדושה אינה ממך והלאה.
הקדושה לא נמצאת במקום אחר.
הקדושה אצלך ובקרבתך. 'הַמָּקוֹם אֲשֶׁר
אֶתָּה עוֹמֵד עָלָיו אֲדַמָּת קִדָּשׁ הוּא'.

הקדושה נמצאת בתוךך, בתוך
המחשבות שלך ובתוך הרגשות שלך.

הקדושה נמצאת בתוך חיי היום יום
שלך עם המבוכות ועם כל
האתגרים. עם העליות ועם הירידות,
עם מצבי הרוח ועם התסבוכים, עם
האתגרים ועם הקשיים, עם רגעי
הנפילה ואפילו עם רגעי היאוש.

בשום מצב אל תחשוב שהקדושה
האלקית אבדה ממך.

מבלעדיו... וכך זיכך את עצמו עד אשר
נתקדש גופו ועלה למדרגה יותר גדולה
ממלאכי השרת. ושם זכה להתגלות הנבואה
הראשונה שלו, וכמו שנאמר: 'וַיֵּרָא מְלֹאךְ ה'
אֱלֹהִים בְּלִבָּת אֵשׁ מִתּוֹךְ הַסֶּנֶה וַיֵּרָא וְהִנֵּה הַסֶּנֶה
בֹּעֵר בְּאֵשׁ וְהַסֶּנֶה אֵינּוּ אֶפְלֵי" (שם פסוק ב)...

בשיחה שמסר הגאון הרב מרדכי אורי
הלוי אנגלמן שליט"א אמר כך:³

נכד הבעל שם טוב, בעל הדגל מחנה
אפרים (פרשת שמות ד"ה וזה יש לומר
שמרומו) מפרש את הגילוי הראשון של
משה רבינו בעומדו על יד הסנה, כסיפור
שחוזר על עצמו בחייו של כל יהודי ויהודי.

לפעמים בחור עומד בתפילה או לומד
סוגיא עם הראשונים והאחרונים,
אבל הוא מרגיש שזה לא הולך, זה לא זה.

הוא משתדל להבעיר בעצמותיו אש
של תפילה, אש של תורה, אש של
עבודת ה', אבל האש אינה מתלקחת
בקרב. 'וַיֵּרָא וְהִנֵּה הַסֶּנֶה בֹּעֵר בְּאֵשׁ
וְהַסֶּנֶה אֵינּוּ אֶפְלֵי. האש אינה אוחת בו
והקוצים שלו נשארים כפי שהיו בסנה
בלי להישרף ובלי להתכלות.

הבחור עומד ושואל את עצמו: 'מה
עשיתי רע כל כך שהאש לא
נדבקת בי? הרי אני מתייגע ומשתדל,

מעין החכמה

3. להאמין בילדינו (עמוד 165).

לרגע שהאישיות הפנימית שלהם שלילית ומקולקלת. שהיאני האמיתי שלהם מלוכלך ומזוהם, שהיאני שלהם טמא ובהמי. עלינו ללמד אותם שהמקום אשר הם עומדים עליו אדמת קודש הוא. עלינו להחדיר לתודעתם שכל ילד הוא טוב וחיובי, טהור וקדוש מיסודו...

הטעות הטרגית ביותר שיהודי יכול לעשות היא להדחיק ולשכות שהמקום אשר הוא עומד עליו אדמת קודש הוא. את התובנה הזו עלינו ליצוק בלב ילדינו. **לטעת** בהם את התחושה שאפילו אם מעדו ונכשלו, אל להם לחשוב

אמון כמנוע לצמיחה...

אדם גדול ורחב יותר, צפוי הלה לנסינות גדולים ועצומים יותר, והחכמה היא לדעת ולהתמודד עם הנסינות הבאים, ולצפות ולייחל לישועת ה' יתברך.

ואחד מהנסינות הגדולים של ההורים הוא נתינת אמון בילדיהם.

הורים לא יודעים להפריד בין המעשה לאישיות!⁴ הורים מתקשים להתמקד בטוב שבילדיהם ולשדר כלפיהם אמון והערכה.

ובשמים זה נחשב ככשלון...

עלינו לדעת - המשיך הרב והסביר לַאֵם הבוכיה - החיים מלאי נסינות! אדם אינו בוחר את הנסינות, אלא נבחר אל הנסינות!

ובני זוג החפצים שביתם יהיה משכן לשכינה הקדושה, עליהם לדעת שאסור לברוח מהתמודדיות, אסור לברוח מהמציאות, לטמון את הראש בחול ולומר 'שלום עליך נפשי... אלא אדרבה - לפום גמלא שיחנא' (ככל שהגמל חזק יותר, מעמיסים עליו יותר!), וככל שעתידו של

מעין החכמה

לייחס את הגערה למעשה עצמו, ולהסביר שמעשה הגניבה הוא חמור מאוד ואסור לקחת או לנגוע במה שלא שלנו. אבל לא לייחס את זה למהות של הילד בכך שאומרים לו שהוא גנב. הוא רק לא שלט ביצרו, כמו נהג שסטה מן הדרך לשוליים - מיד צופרים לו הנהגים שנמצאים לידו ומעוררים אותו לשוב אל המסלול.

יש ילדים שסובלים, לכאורה, מבעיות של קשב וריכוז, הנובעים בדרך כלל מקצרים במוח, והנה, אם תבחן את רמת היכולת השכלית של

4. **ילד** שעושה טעות, לדוגמא: חלילה לקח עפרון מקלמר חברו, זה בוודאי מעשה לא טוב, אולי אפילו חמור... כשהורה ניגש להוכיח אותו, עליו להיזהר מאוד במילים שהוא אומר, אם יקרא לו 'גנב', יפגע בתדמית האישית שלו וידיבק לו סטיגמה - 'אני גנב!' אל תתפלא שמחר מעפרון זה כבר יהפוך להיות אופניים ומחרתים זה יהיה רכב מפואר...

מוטל עלינו להוקיע את המעשה החמור אך לא את הילד המתוק והקדוש שמעד, והיינו,

לעילוי נשמת מרן הרב עובדיה יוסף בן ג'ורג'ה ז"ל, הרב יורם מיכאל אברג'ל בן ריעה זצ"ל, נרצח בת מורורי ז"ל, רוני בן זיוה ז"ל, יוכבד אירנה בת אבלין ז"ל הרב יהודה בן שרה ז"ל, הרב חיים שלום בן בלנקה ז"ל, אליהו בן יעקב ז"ל, רחמים בן יחזקאל ז"ל, דוד בן ידידה ז"ל, אליהו בן יעקב ז"ל, גוהר בת מורורי ז"ל אמיליה בת ג'וטה ז"ל, אוסנת בת רונית ז"ל, אילנה בת ברכה ז"ל, דניאל בן זילנדר ז"ל, יחוסף בן נרגו ז"ל, משה בן נרגו ז"ל - תנצב"ה

11 מסילות אל הנפש

פרשת נח - רעים עם תעודה!

'זה קשה לי מאוד - אמרה האם - כל כך הרבה צפיות היו לי ממנו, בחלומות הוורודים שלי ראיתי אותו ככרטיס הכניסה שלי לגן עדן! ועכשיו... עכשיו בחלומות השחורים שלי אני רואה אותו 'מטביע' אותי במדור השביעי של הגיהנם'...

'אף' על פי כן, זו לא דרך 'לשרוף' את 'הגשרים', ורק על ידי אהבה וקירוב הדעת אפשר לפעול'...

'אבל' איך אפשר ליצור אליו הערכה פנימית?...

'יש לכם זמן' - שאל.

'כן' - השיבו.

'אם כן נתחיל מההתחלה'...

לאהוב ילד אין פירושו רק בחיבוקים ונשיקות, אלא העיקר הוא לתת מענה לצרכי נפשו שהם חשובים יותר מצרכי גופו.

והצורך העיקרי והחשוב ביותר הוא תחושת האמון!

האמון יוצר קשר נכון בין ההורים לילדיהם ומאפשר פתיחות וקבלה. כשאנחנו משדרים לילדינו וגם לעצמנו, שאנו מאמינים בהם וביכולותיהם, אנו מחזקים את הדימוי החיובי שלהם בעיני עצמם ומעצימים את השאיפה והיכולת שלהם למצות את הכחות שניתנו להם מהשמים.

ולכן גם את חייבת דבר ראשון להאמין בטוב שבבנך!

רעים עם תעודה!

ונפלאה - נולד לו בן ויקרא את שמו שת. וכשהיה שת בן 105 הוליד את

בגיל 130 שנה קיבל אדם הראשון מהשם יתברך מתנה יקרה

מעין החכמה

ולכן הדבר החשוב ביותר הוא לעודד ולשבח ולרומם את הילד היקר. אם הוא קיבל מאה במבחן זה לא מובן מאליו, הוא התייגע על זה. יש ילד ששבעים שלו זה כמו שבע מאות של אחר. חייב ללמוד להכיל אותם, להבין לנפשם, להעצים מעשיהם, להעריך ולהוקיר כל התקדמות, להוליד בהם חשק, זו העבודה העיקרית שלנו, זה רצון ה', ועלינו לשים אותה בראש מעיינינו, ולפניו נעבוד תמיד.

הילד לעומק, תגלה שמוחם חזק ובריא להפליא, **אלא שבגלל הסטיגמות שהדביקו לו ההורים מגיל צעיר, בגלל ההערות והעקיצות, הגערות וההתראות בלי חשבון... הם צמצמו, כיוצו, אטמו וסתמו את כל כלי החשיבה שלו, וגרמו לנפשו להיות מכווצת, מאוימת ומפוחדת גם מקול ציפור, ופשוט שאינם בעלי בעיות קשב וריכוז אלא בעלי נפש מכווצת, מפוחדת ומאוימת...**

לא ידועה לנו שנת קו התפר - השנה שבה התחלפו הדורות, אבל אין כל ספק, שהתחלופה הזו היתה גרועה מאוד. **אנשי דור המבול חטאו מתוך השלמה פנימית וישוב הדעת,**⁶ **ובכך העצימו את הרוע...**

ויותר מזה, דור המבול הפליאו כל כך להרשיע, עד שהצליחו בחטאם להשחית את כל המציאות!

וכתב הגה"ק רבי שלום נח ברזובסקי זי"ע"א (נתיבות שלום, בראשית עמוד לו), וז"ל:

אנוש... (ונמצא שאנוש נולד בשנה ה-235 לבריאה).

שלשים ואחת שנה חלפו מאז, ובשנה ה-266 לבריאה החלו בני האדם לעבוד עבודה זרה.⁵

והדור הזה שכפר בקב"ה נחקק בשמו לנצח - 'דור אנוש'.

בסופו של דבר אנשי 'דור אנוש' מתו, ובמקומם, צצו כפטריות אחרי הגשם אנשי 'דור המבול'.

מעין החכמה

להעלות אור בנר. מיהר הילד לקיים מצות אמו והלך לתור אחר שביב אור. בדרכו פגע בו שר השדים וביקש להורגו נפש, אולם בו ברגע קרא התרנגול את קריאתו ושר השדים נבהל מאוד ולא נגע לרעה בילד. פנה השר אל הילד ואמר לו: 'לך ואמור לאמך שתברך את אותו תרנגול אשר קרא ומנע ממני מלהמיתך'. שחק הילד וענהו: 'לך אתה ואמור לאמך כי תברך את אמי אשר לא כרתה את חבל טבורי, שאילולא זאת הייתי שולח בך יד להורגך...'.

כיון שבני דור המבול חיו ברוב טובה ושפע והיו גבורי כח וחזקים בגופם, מרדו בקונם ובעטו בו וסרו מדרך הישר. וירע הדבר מאוד בעיני הקדוש ברוך הוא ויאמר: 'גוזרני שמהיום ואילך יעבדו כל שנה את האדמה. יזרעו, יקצרו, ויעמדו לפני בתפילה, כדי שאמטיר להם גשמים בעתם'. ועדיין לא הענישם הבורא והמתין להם שמא ישוּבו מדרך הרעה. ובני האדם לא שתו לבם והוסיפו למלא את תאוותיהם ורצונותיהם, ולא זו בלבד אלא הוסיפו חטא על פשע ומילאו את הארץ במעשי זימה ותועבה.

5. פענח רזא (בראשית ו, ג ד"ה 'והיו ימיו).

6. כתב הגאון רבי ישראל יעקב קלפהולץ זי"ע"א (אוצר אגדות התורה, חלק א - עמוד 6), וז"ל:

אנשי דור המבול חיו חיי רווחה ונחות, כי השפיע עליהם רבונם רוב טוב ושפע ברכה והצלחה. לא ידעו כל יגע ותלאה וכל מיחוש ומחלה ויסורים, ולא קינן בלבם כל צל של דאגה לעתידם ולפרנסתם. שכן אחת לארבעים שנה זרעו, ומן התבואה שצמחה נתפרנסו משך ארבעים שנה.

רבי כח היו, ענקים וזריזים, עד שהיו עוברים מקצה העולם ועד קצהו בשעה קלה. וכח רב היה במתניהם להיאבק עם האריות והנמרים אשר קמו עליהם, ויכלו לעקור את ארזי הלבנון על שרשיהם. והיו נשותיהם יולדות להם ששה בנים בפעם אחת, והנולדים קמו מיד על רגליהם והלכו ודיברו בלשון הקודש.

ומעשה היה באשה אחת אשר ילדה בלילה וביקשה את אחד מבניה הנולדים

אשר מדביק כל הנוגע בו ומתקרב אליו, ויש מגפה חמורה מזו שחיידקי המחלה ממלאים גם את האויר עד שכל אויר המקום מורעל, ואז אפילו מי שרק נכנס לשם ניזוק ונהפך הוא עצמו למשחית. ועל דרך זה במובן רוחני יש זוהמא רח"ל שהיא כמגפה, ההולכת ומתפשטת ומרעילה את כל סביבותיה, ואפילו את הדומם והאויר ואת עומק האדמה.

זזהו אומרו: וַיִּרְא אֱלֹקִים אֶת-הָאָרֶץ וְהִנֵּה נִשְׁחָתָהּ - שכל הבריאה הוערלה והושחתה, עד שהגיעה ההשחתה אפילו לנבראים שאין להם יצר הרע.⁷

וכיון שכל הבריאה נשחתה וזנדהמה, לא היה די בהענשת בני האדם, ועצה אחת היתה "וַיִּמַח אֶת-כָּל-הַיְקִיּוֹם" (שם ז, כג), למחות לגמרי את כל הבריאה ולבנות בריאה חדשה, זה היה התיקון היחיד לבריאה...

מחמת חטאם של דור המבול הושחתה כל הבריאה, שכטבע האדם הנמשך אחר חבריו, כך מושפעים גם כל טבע האדם וטבע הבהמה וטבע כל הבריאה ממעשי בני האדם, ועד שהפגם התפשט על כל הבריאה והרעיל את כל חלקי הבריאה, אף את אלו שאינם בני בחירה.

וכמו שנאמר: וַיִּרְא אֱלֹקִים אֶת-הָאָרֶץ וְהִנֵּה נִשְׁחָתָהּ (בראשית ו, יב) - **שכל הבריאה נשחתה**, והטעם: "כִּי הִשְׁחִית כָּל-בְּשָׂר אֶת-דַּרְכּוֹ עַל הָאָרֶץ" (שם). וההשחתה חדרה בכל הבריאה מרום 15 אמה מעל ההרים הגבוהים ועד עומק 3 טפחים באדמה ובכל החיות והבהמות, הכל נשחת. כי אילו היה דבר אחד שלא נשחת הרי היה הקב"ה משאירו, וכמו הדגים שבים.

והוא על דרך מגיפת הרעלה מחיידקים מסוכנים רח"ל, שיש אשר האדם עצמו מורעל ואינו מזיק לסובבים אותו, ויש

מעין החכמה

שונא זימה וגזל הוא ולא יאריך אפו לחוטאים בחטאים מגונים אלו. ועוד אמר הקדוש ברוך הוא: 'בני האדם שאננים הם ובוטחים בעצמם כי נתתי להם חיים ארוכים והם זוכים לראות בנים ובני בנים חמשה וששה דורות. מעתה אמיתם ויהיו מצטערים בגופם ולא ישמחו יומם ולילה.'

7. בשיחה שמסר הגה"צ רבי שלמה לוונשטיין שליט"א אמר (ומתוך האור, בראשית א - עמוד קצד), וז"ל:

עוד עוון אחר היה בידם שהקפיץ עליהם את הפרענות, שהיו שטופים בגזל. אנשי דור המבול רמאים וערמומיים היו, חוטפים וגוזלים ממון בדרך שאין יכולים להוציאו מהם בדין. כיצד היו עושים? היה הירקן מביא תיבה מלאה ירק למכור בשוק, היו הכל באים אצלו. זה נוטל עלה ושני עלים, פחות משהו פרוטה, וזה נוטל עלה ושני עלים, עד שלא נשתייר לו ולא כלום.

קצף ה' מאוד וחמתו בערה בו ומיד חתם את גזר דינם למחותם מעל פני האדמה, כי

וישאר אך נח...

נח, שם, חם ויפת,⁸ ועבדו את בורא העולם בכל כחם.

ארבעה אנשים ששמרו על עיניהם ולבם מכל משמר, ושהצליחו ליצור סביבם הגנה מכל כחות הטומאה...⁹

כאמור הרוע השפיע על כל המציאות, על ההרים ועל הבקעות, על החיות והעופות, ועל כל הבריאה.

ובתוך כל הבלגן הנורא הזה, ניצבו בגאון ובעוז ארבעה אנשים:

מעין החכמה

רבי אברהם אבן עזרא זיע"א (שם), וז"ל: וַיֵּאמְרוּ - על ידי אביהם. **ויש אומרים שארבעתן נביאים.**

9. ויצירת ההגנה הזו לא היתה פשוטה בכלל, והיה נצרך לזה הרבה חכמה, רצון ומסירות נפש (והרוצה לקרב מעט את המושגים הללו לשכלו, יקבע זמן ללמוד בספר הנורא אדיר במרום לרמח"ל זיע"א).

וזה לשון רבינו האר"י ז"ל (ליקוטי תורה, פרשת בראשית - ד"ה יוחי למד):

וצריך להבין מדוע בכל העשרה דורות שהיו מאדם ועד נח בכל פעם שנולד בן, בשעת הלידה הוזכר שמו, כמו: "ויולד את מתושלח" (בראשית ה, כא), "ויולד את למך" (שם פסוק כה), אבל כשנולד למתושלח את נח, כתוב: "ויולד בן" (שם פסוק כח) - סתם, ורק אחר כך נאמר: "ויקרא שמו נח" (שם פסוק כט);

ואמר הר"מ מינץ ששמע מהאר"י ז"ל, כי עד מתושלח היה צדיק אחד בכל דור ודור מאותן עשרה דורות, **וכשבא מתושלח היה צדיק גמור וחותר וכוורת כל הקליפות בכח חרב פיפיות אשר בידו שהוא שמו יתברך**, לכן נקרא מתושלח מלשון: "ואיש שלחו בידו" (דברי הימים ב, יז), "בשלח יעבורו" (איוב לו, יב), לשון חרב, **וכשנולד נח איבד מתושלח כח החרב הזה, והיו הקליפות רבות מאוד** לכן נתיירא אז למד לקרוא שם לבנו

הארץ נשחתה - זו היתה המציאות! שהרי בדור המבול האנשים התעללו אחד בשני, גזלו חמסו רצחו ונאפו, וההשחתה ניכרה לעיני כלי! ואם כן מדוע מדגישה התורה שהי' ראה כי הארץ נשחתה?

וביאר הגה"ק רבי יחזקאל אברמסקי זיע"א, כי הכתוב בא להדגיש לנו ולומר, **כי רק אלקים ראה זאת, רק הוא הבחין בכך שהארץ הולכת ונשחתה.**

אבל בני האדם שחיו באותו הדור לא שמו לב לכך. ולא מפני שהשחיתות היתה בהעלם ובדקות, אלא אדרבה, דוקא בגלל שהשחיתות והסיאוב (זיהום) כל כך התחזקו והשתרשו והפכו לנורמה של בני אדם, הם כבר לא הבחינו בה, כי הם פשוט התרגלו לקיומה וראו אותה כחלק מציחהם. ולכן רק אלקים ראה זאת.

אמר אלקים: אם החברה בכללותה מתוקנת, ישנם פה ושם פושעים, ניתן לטפל בהם, אבל אם ההשחתה הפכה להיות צורת החברה כולה - אין ברירה אלא להרוס הכל ולבנות עולם חדש - "יקץ כל בשר בא לפני" (בראשית ו, יג), והקב"ה הביא מבול לעולם... ורק נח ובניו ניצלו.

8. וכמו שנאמר: "וַיֵּאמֶר אֱלֹקִים אֶל-נֹחַ וְאֶל-בְּנָיו אֲתוּ לְאִמְרִי" (בראשית ט, ח)... ופירש רבינו

והדרך לזה הוא רק על ידי התורה הקדושה, שהיא הַי מושלם המקיף את כל מציאות האדם. דהנה בענין לימוד התורה יש עצם מצות תלמוד תורה, שהיא מצוה ככל המצוות, ויהודי הלומד תורה הרי הוא מקיים מצוה זו.

ומלבד זה ישנו ענין מיוחד בתורה, כמו שכתב הרמב"ם בהלכות תלמוד תורה (פ"ג ה"ו): **'מי שנשאו לבו לקיים מצוה זו כראוי ולהיות מוכתר בכתר תורה לא יסיח דעתו לדברים אחרים'**, שזהו ענין מיוחד בתורה שלא יסיח דעתו ממנה, שלקיים המצוה כראוי ולהיות מוכתר וכו' צריך שלא יסיח דעתו ממנה, שאז כולו נמצא וטובל באויר של התורה, ועל ידי זה הוא יוצר מסביבו אויר של קדושה המטהר את כל הטומאה שמסביב. **וזו** היא המדרגה המיוחדת שבתורה יותר משאר המצוות, שכל המצוות

ובטח אתם שואלים את עצמכם איך הצליח נח להנצל מרעל האויר ששרה בכל המציאות. אז דעו לכם שהוא ניצל בזכות התורה!

נח הצדיק עסק בתורה הקדושה בכל כחו! נח יצר לעצמו סדרי לימוד, וקבע כמות הספקים ('חובות' בלשונו של הגה"ק רבי חיים קניבסקי זיע"א) לכל יום ויום, וזה מה שנתן לו כח לעמוד נגד סערת התאוות שאימה לבלוע אותו חי!¹⁰

וזה לשון הגה"ק רבי שלום נח ברזובסקי זיע"א (נתיבות שלום, בראשית - עמוד מד):

"את האלקים התהלך נח" (בראשית ו, ט) - שמלבד שהיה צדיק תמים, גם יצר סביבו אוירה של אלקות, עד שהיכן שהתהלך, את האלקים התהלך נח. ואוירת הקדושה שאפפה אותו הגינה עליו שלא יזק מכל האוירה הטמאה מסביב.

מעין החכמה

תרגום: בוא ראה, כיון שנולד נח, ראה את מעשי בני האדם שהם חוטאים לפני הקדוש ברוך הוא, והיה גונו עצמו ועסק בעבודת רבונו כדי לא ללכת בדרכם. ואם תאמר, במה הוא עסק? באותו ספר של אדם וספר של חנוך. והיה עוסק בהם לעבוד את רבונו.

וכן כתב רש"י (בראשית ז, ב), וז"ל: 'הטהורה' - העתידה להיות טהורה לישראל, למדנו שלמד נח תורה.

בעת לידתו עד שיגדיל, ואחר כך: יוקרא שמו נח, כי כל מה דאתגלי שלטא עליה עינא בישא.

10. וזה לשון הזוהר הקדוש (נח דף נח ע"ב):

'נח חזי, כיון דאתייליד נח חמא עובדיהון דבני נשא דאינון חטאון קמי קודשא בריך הוא, והוה גניז גרמיה ואשתדל בפולחנא דמאריה, בגין דלא למהן באורחיהו. וכי תאמר במה אשתדל? בהווא ספרא דאדם וספרא דחנוך והוה אשתדל בהו למפלח למריה.'

"מִלֶּךְ בְּמִשְׁפַּט יַעֲמִיד אֶרֶץ" (משלי כט, ד) -
אלו ישראל, שנאמר: "ואתם תהיו
לי ממלכת כהנים" (שמות יט, ו). "וְאִישׁ
תְּרוּמוֹת יִהְרָסְנָה" (משלי כט, ד) - אלו דור
המבול שלא היו עושים את הדין...

אמר רבי אחא ביקש הקב"ה ליתן להם
ארבעה דברים: תורה ויסורין
ועבודת קרבנות ותפילה - ולא ביקשו
(ולא רצו), שנאמר: "ויאמרו לאל סור ממנו"
(איוב כא, יד) - אלו היסורין. "ודעת דרכיך
לא חפצנו" (שם) - זה תורה. "מה שדי כי
נעבדנו" (שם פסוק טו) - אלו הקרבנות.
"ומה נועיל כי נפגע בו" (שם) - זה תפילה.

בכחם לטהר רק את הטומאה הפנימית,
אך התורה בכחה ליצור קדושה מקיפה
המטהרת את כל האויר והסביבה.

וכלשון חז"ל (ברכות ח.): 'אין להקב"ה
בעולמו אלא ארבע אמות של
הלכה בלבד', שהתורה יוצרת ארבע
אמות קדושות וטהורות סביב האדם
השקוע בה בכל מהותו...¹¹

ובאמת אם היו אנשי דור המבול עוסקים
בתורה גם הם היו ניצולים
מכחות הטומאה, אך הם לא רצו ללמוד!

וכך דרשו במדרש:¹²

מעין החכמה

ובפרט אם זוכה האדם להיות בתוך **ארבע**
אמותיו של הצדיק, שאז הוא נושם
אויר גן עדן ממש. וכמו שהביא בספר התניא
(אגרת הקודש - סימן כז) בשם ספר עשרה
מאמרות - שאויר גן עדן מתפשט סביב כל
אדם, ונרשמים באויר זה כל מחשבותיו
ודיבוריו הטובים בתורה ועבודת ה' (וכן להיפך
ח"ו, מסביבו של אדם החוטא מתפשט אויר מהגיהנם...).

וכשלמדתי עם אבא מארי עט"ר רבינו יורם
מיכאל אברגיל זיע"א את דברי
התניא האלו סיפר לי שרבינו יואל סירקיש (שחיבר
את הבי"ח על הטור) זכה לדרגה הזאת, ובשעה שהיה
יושב ללמוד היה מתפשט סביבו אויר קדוש מגן
עדן, **וכל חולה שהיה בארבע אמותיו היה מתרפא,**
כי אויר גן עדן כולל בתוכו את כל הרפואות.

12. שמות רבה (פרשה ל - אות יג).

11. וביתר ביאור, כתב בליקוטי מוהר"ן
(תניינא - תורה סז), **שהצדיקים**
הם היופי והפאר והחן של כל העולם כולו,
בבחינת: "וַיְהִי יוֹסֵף יָפֵה תֹאֵר וַיְפָה מְרָאָהוּ"
(בראשית לט, ו).

ופירוש דבריו: כידוע, כל צדיק וצדיק, לפי
בחינתו, זוכה שבתוכו ממש תשרה
השכינה הקדושה. ולכן כאשר זוכים להיות
בסביבתו של צדיק חשים רוגע וְשְׁלֵוֹת נפש,
תחושה הנובעת מכח הצדיק שנעשה כסא
ומרכבה לשכינה הקדושה.

ואדם שזוכה לחוש בתוכו תחושת רוגע
ומנוחה, שמחה וישוב הדעת, רואה את
כל המציאות באור חיובי, **ונמצא שהצדיקים**
גורמים לכל בני האדם שסביבותיהם לראות
ולהבחין ביופי ובפאר של הבריאה.

פרשת נח - שורש השרשים - בזיון חכמים!

אמר להם הקב"ה: מי גרם לכם שתאבדו מן הערב של העולם
הזה ומן הבוקר של העולם הבא, מפני
שלא קיבלתם את התורה!...

שורש השרשים - בזיון חכמים!

'לפיד' - פירושו הכרזה. ונח היה מכריז ומוכיח לדורו, ואומר להם: חזרו בתשובה, ואם לא ה' יביא מבול.

'בזו' - כל דורו ביזו אותו וקיללו אותו וצחקו על תמימותו, ואמרו לו: עליך יבוא המבול.¹⁴

ואז... חמש שנים לפני המבול, מת למך - אביו של נח. וכעבור חמש שנים מת סבו של נח - מתושלח.

נח הפך ל'בדיחה'. הוא אומר שיבוא עלינו מבול, ולבינתים המבול בא על משפחתו...
תה... תה... תה...

ומי יעמוד בסוד מצחקים...¹⁵

ונמצא, סיים הרב את דבריו, שעיקר הסיבה לכך שהם נאבדו היא על ידי שביזו תלמידי חכמים...

'אתה' רואה' - התפרצה האם - כשמבזים - נאבדים! והבן שלי...
'רגע, רגע, סבלנות, עוד לא סיימת'...

בהיות נח בן 480 שנה התגלה אליו הקב"ה והודיע לו: "קֶץ כָּל-בְּשָׂר בָּא לִפְנֵי כִי מְלֵאָה הָאָרֶץ חָמָס מִפְּנֵיהֶם וְהִנְנִי מִשְׁחִיתֶם אֶת-הָאָרֶץ. עֲשֵׂה לָךְ תֵּבַת עֲצֵי גֹפֶר קַנִּים תַּעֲשֶׂה אֶת-הַתֵּבָה" (בראשית ו, יג-יד)... ומאותה עת, במשך 120 שנה, הוכיח נח את בני דורו, אך הם סירבו לשמוע לו!

וזה לשון החתם סופר:¹³

"נח איש צדיק תמים הנה בדורתי" (שם פסוק ט) - **בכל דורותיו זמנו היה תמים, שפל רוח, מבלי להוכיח ולמחות בהם ובמדרש מאשים אותו על זה, אמנם במאה ועשרים שנה האחרונים בבנותו התיבה כל זמן עסקו בבנין, מיחה בהם יום ויום והוכיחם על פניהם'...**

אך אנשי דורו בזו לאישיותו ובזו לדבריו!

וכך נאמר בספר איוב: **"לפיד בזו לעשתות שאגן נכון למועדי רגל"** (איוב יב, ה).

מעין החכמה

15. ובענין זה סיפר הגה"ק רבי שמואל בורנשטיין זיע"א (שם משמואל, פרשת נח - שנת תרפ"א ד"ה יח איש צדיק):

13. חתם סופר (פרשת נח - ד"ה או יאמר כי בכל דורותיו).

14. בראשית רבה (פרשה ל - אות ז).

מנח ועד שעבוד מצרים

הטומאה, שכאמור כחה של התורה גדול כל כך שהיא יוצרת סביב האדם ארבע אמות של תורה קדושה ואלקות.

ובשנת 2238 לבריאת העולם ירדו עם ישראל למצרים והתיישבו במחוז גושן.

בהתחלה המשיכו עם ישראל לעמול בתורה, אך אט אט בחלוף השנים חלה ירידה בהתמדה, והחולשה הזו הפילה את עם ישראל לזרועות הטומאה... ופרעה שינק את חיותו מהם (מכחות הטומאה) קיבל כח לשעבד את עם ישראל ולהופכם לעבדים...

המבול הסתיים, שוב התמלא העולם, והמאבק בין הטומאה לקדושה התחדש... והגיע לשיאו עם הולדתו של אברהם אבינו... מרגע שאברהם אבינו נולד החלו כחות הטומאה לאבד מכחם...

ואחרי הגיעו, יצחק אבינו ויעקב אבינו, והם הצליחו לברר את ענף נשמות הקדושה (מתוך כחות הטומאה), ולהוריד לעולם את נשמות השבטים הקדושים.

וכל אותם צדיקים עסקו בתורה בכח כחם ובכך הם זכו להנצל מכחות

מעין החכמה

לגנאי - לפי דורו היה צדיק ואילו היה בדורו של אברהם לא היה נחשב לכולם.

וצריך להבין מי הוא זה שהרהיב עוז בנפשו לדרוש את נח לגנאי!

והשיב: שנה עצמו דרש את עצמו לגנאי! 'היש דורשים' - זה נח, שבא ללמדנו, נכון שעכשיו אני מסתובב ברחובות וימכתירי עצמי כ'איש צדיק תמים', אך זה רק בגלל המצב שאני נמצא בו, שלא אפול ברוחי מהבזיונות וההכפשות, שלא אשבר מהלחץ החברתי, שלא אסחף אחר הזרם.

אך, אם הייתי חי בדורו של אברהם היה לי סיוע ממנו, ואז, הייתי חוזר לדרך של הענוה ושפלות הרוח, והייתי מתבונן במיעוט ערכי, והייתי יודע שאני לא נחשב לכולם!

לאחר פטירת הגה"ק רבי יעקב יצחק - 'היהודי הקדוש' - החלה נהירה המונית של מבקשי ה' לתלמידו הגה"ק רבי שמחה בונים מפשיסחא. במחיצתו עלו והתעלו, הזדככו הלבבות והאירו המוחות...

שבת קודש פרשת נח - רבי שמחה בונים - יושב בשולחנו הטהור ומסביבו חסידיו הקדושים. ולפתע, נכנס לחדר אחד מצדיקי הדור, רבי שמחה בונים קיבל פניו בשמחה ואמר לו: ברוך הבא, זכית שנתעברה בך נשמת נח, שב עמנו ודרוש לנו מהפרשה שלכם.

ואותו צדיק דרש כך:

בפתיחת פרשת נח כתב רש"י (בראשית ו, ט): 'בדורותיו, יש מרבותינו דורשים אותו לשבח - כל שכן שאילו היה בדור צדיקים היה צדיק יותר, ויש שדורשים אותו

פרשת נח - תלמוד מביא לידי מעשה

נכון, אתם צודקים. לא כל כחו ניצול מציפורניו של
 עם ישראל השתעבדו, שבת פרעה...¹⁶
 לוי שהמשיך לעסוק בתורה **וכך** חלפו השנים...

תלמוד מביא לידי מעשה

הזכרה שלנו, בחינת השבה אל הלב,
 ואז באים (דברי התורה) אל תכליתם
 ומביאים לידי מעשה ממש. כמובא
 בגמרא הקדושה (יומא פו.):

'שיהא' קורא ושונה, ומשמש תלמידי
 חכמים, ויהא משאו ומתנו
 בנחת עם הבריות, מה הבריות אומרות
 עליו: אשרי אביו שלימדו תורה, אשרי
 רבו שלימדו תורה... ראו כמה נאים
 דרכיו, כמה מתוקנים מעשיו, עליו
 הכתוב אומר: "וַיֹּאמֶר לִי עֲבָדִי אֶתָּה
 יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְפָּאֵר" (ישעיה מט, ג)!

ובזה עושה קידוש השם גדול ומביא
 את הקדושה לידי שליטה (וממילא
 הסטרא אחרא מתגרשת ומתרחקת),
 ומתקיים בו: 'שם שמים מתאהב על
 ידך', ובזה מתקיימת תכלית הבריאה.
 ונרחיב יותר...

כך עלה ברצונו יתברך שבשנה ה-2448
 לבריאת העולם יקבלו עם ישראל
 את התורה. וכשעמדו רגליהם למרגלות
 הר סיני, זכו ונטהרו, וכל הזוהמא
 שנדבקה בהם מימות עולם סרה מהם
 והשכינה העליונה שרתה עליהם
 בשלימות. **ושם, במעמד מתן תורה**
קיבלו עם ישראל את כח המעשה!

במעמד הר סיני קיבלו עם ישראל כח
 למשוך ולהוריד את אור
 התורה משרשה העליון עד למטה, עד
 לעולם שלנו.

וליתר ביאור:

בשיחה שמסר הגה"צ רבי אליהו אליעזר
 דסלר זיע"א אמר כך (ראה הערה):¹⁷

כל כוונתו יתברך בנותנו לנו את תורתו
 הקדושה היתה כדי שימשכו אורות
 התורה ויתפשטו למטה, היינו לתוך תת

מעין החכמה

17. מכתב מאליהו (חלק ד - עמוד 42), ומכאן עד
 סוף השיחה הדברים מבוססים
 על דבריו שם.

16. וזה לשון המדרש (שמות רבה, פרשה ה - אות טז):
 אמר רבי יהושע בן לוי, **שבתו של לוי**
פנוי היה מעבודת פרך.

יניקת הטומאה מן התורה

יגרמו לאור התורה להשאיר 'בטל', שהרי אור תורה לא יכול להתפשט מעצמו.

וזהו אומרם ז"ל: **'אם בטלת מן התורה' -**

אור תורה תמיד קיים, אך להתפשט הוא לא יכול מעצמו, וזקוק למעשי בני האדם. ואם האדם (מכח פגמיו) גרם לאור להתבטל (והיינו, שלא משך אותו למטה).

אזי: יש לך בטלים הרבה כנגדך' - הסטרא

אחרא הנקראת 'בטלה' ושיעמום' (שגזעון ותמהון לב) מתחזקת לשלוט למטה.

'והקליפות' (הסטרא אחרא) עצמם נקראים

בטלה, כי מציאותם ושליתתם מן הבטלה של האורות העליונים. ולכן הבטלה מביאה לידי שיעמום, כי בטלת האורות היא ממש הנותנת מקום שליטה לסטרא אחרא, שהיא השיעמום'...

ונמצא שכאשר האדם חוטא (וממילא

מונע את התפשטות אור התורה) הוא מעצים את כחות הטומאה עד לאין שיעור!

ויותר מזה:

עיקר יניקת כחות הטומאה מן

הקדושה הוא דוקא מן התורה והמצוות שאנו עושים עם פגמים גדולים. וזהו מה שכתבו בספרים הקדושים, כי הסטרא אחרא והקליפות

בספרו הנורא אדיר במרום (עמוד עז,

מהדורת הרב יוסף ספינר) כתב הגה"ק רבי משה חיים לוצאטו, הרמח"ל זיע"א, כך:

'ואודיעך' בזה סוד גדול מאוד. עיקר

התלמוד הוא המעשה, כי

רז"ל אמרו (אבות פ"ד, מ"י): **'אם בטלת**

מן התורה יש לך בטלים הרבה כנגדך'.

והוא סוד מה שאמרו גם כן (כתובות נט:):

'שהבטלה מביאה לידי שיעמום'...

והרמח"ל מאריך בסוד הנעלם הזה,

ואנו נכתוב כמצ"ץ מן החרכים (בלשונו):

בתחילת הכל האציל הקב"ה את אור

התורה ובה ברא את כל

הבריאה, ואור התורה הזו מאירה בגילוי

בעולמות העליונים, כל עולם ועולם

לפי בחינתו ומדרגתו.

וזהו באמת עיקר כוונתו יתברך, שאור

התורה יתפשט ויאיר בכל העולמות.

אך מכיון שהקב"ה רוצה בעבודת

האדם, לכן 'סידר' שאור התורה

יהיה תלוי ביד התחתונים.

אם התחתונים ילמדו תורה ויקיימו

מצוות, הם ימשיכו את אור התורה

בכל העולמות. ואם חלילה הם יחטאו, הם

פרשת נח - ניצוצות קדושה בתוך הקליפות

יונקים את חיותם מניצוצות הקדושה - למשוך את אור התורה לעולם שנפלו לרשותם.¹⁸ המעשה.

וזהו עיקר הכח שקיבלנו בהר סיני - סיים הרב את דבריו
'רגעו!' - אמרה הָאֵם - 'אני לא מבינה מה כל זה קשור ליוסי?!

ניצוצות קדושה בתוך הקליפות

הרבה לשם שמים, ומכח זה לא היתה רשות לסטרא אחרא לשלוט בניצוצות הקדושה של התורה עצמה.

אך אחרי אלף שנה, החל מעט רפיון (לעומת הדורות הקודמים), וזה גרם לכך שנוצרה מחלוקת בין חכמי ישראל.¹⁹

וזה גרם להתפתחות אמונות כוזבות כתוספת לתורה הקדושה, אבל

מאותו יום בו קיבלו עם ישראל את התורה, ידעו כולם שההתמודדות היחידה נגד הטומאה היא על ידי לימוד התורה. כאשר עוסקים בתורה יוצרים הגנה הרמטית מסביב הלומד...

ונקודת הבחירה היתה האם ללמוד או לא.

והנה במשך אלף שנה (בערך) היתה הקדושה בתוקפה ולמדו תורה

מעין החכמה

סתימא, ואז נקרא הדבר ההוא 'תורה', והיינו ת"ר ו"ה...

אך אם הדבר הוא ח"ו שלא לשמה, אז מקדמת (אסור להוציא בפה) ליליית ונוטלתו ועושה אותו בידיה הרעים, והם ידי השממית. ואז נעשה מ"נ טמאים אליה ח"ו, וס"מ מוריד כנגדו טומאה על טומאתה, ואז נקרא הדבר ההוא 'פסל ומסכה'. והוא רוצה ח"ו להתאחו ביסוד מפני השורש הראשון שבו שהוא דבר תורה, וזה קלקול גדול רחמנא ליצלן. וזהו: "פֶּסֶל וּמִסְכָּה... מַעֲשֵׂה יָדַי חָרַשׁ וְשֵׁם בְּסֵתֶר" (דברים כז, טו) - בסתרו של עולם, דהיינו יסוד שיושב בסתר בתוך נוקבא...

19. המחלוקת הראשונה שהיתה בין חכמי ישראל היתה בינינו סמיכה ביום טוב, יוסי בן יועזר אומר שלא לסמוך, יוסף בן יוחנן אומר לסמוך.

18. וזה לשון הרמח"ל (שם):

ותדע, כי על כל הלומד שלא לשמה נאמר: "אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה פֶּסֶל וּמִסְכָּה" (דברים כז, טו), והיינו הלומד לשם גאווה ח"ו, או כיוצא בזה.

וזה סוד הכתוב: "שִׁמְמִית גְּבֻזִים תִּתְפַּשֵּׂ" (משלי ל, כח). והוא כי כשחידוש אחד של תורה יוצא מפי האדם, הנה הוא בסוד, הבל דלא אתפס. ונוקבא מקבלת אותו, ובכח הידים שלה עושה אותו עשיה ממש, ואז הוא עולה למ"ן. ואז יורד כנגד זה מן הדעת דז"א אור אחד, יוצא בסוד הבל הפה, ואחר כך ביסוד נעשה בכח הידים, ומתחברים זה עם זה, כי היוצא מן הדעת הוא השלימות של העולה מלמטה. ואז הדבר ההוא עולה ונקשר ונחקק קמי עתיק יומין בחכמה

תנועה של זייפנים גסים וחצופים עד מאוד שִׁמְעֵזִים 'לבקר' - כביכול - את המקרא וכל התורה כולה, ובשכלם המתעקם ממש על ידי מדותיהם ותאוותיהם הם יורדים אל חיצון-חיצוניותה של התורה על מנת להתפקר בה כרצון תאותם הנשחתה.

ואנו עומדים ותמהים: איך נהיה הדבר הזה? מה להם ולתורה? הרי בלאו הכי הם אומרים שאינם מאמינים בה?

אלא שהרפיון בלימוד תורה למעשה בדורות האחרונים גרם שהסטרא אחרא השיגה אחיזה באור התורה עצמה ובאופן זה זורעת כפירה והשחתה, ועל ידי 'הבטלה' גרמנו שתיזון הכפירה מהתורה עצמה. אוי לאותה בושה!...

רשות לסטרא אחרא לסלף את התורה עצמה לא היתה עד ישי"ו (ימח שמו וזכרו) שהיה תלמידו של רבי יהושע בן פרחיה, כי עד הדור ההוא לא השתמשו עובדי עבודה זרה בתורה כלל.

אך, עם השנים, כשרבו הגזירות והצרות, ואומות העולם היכו והרגו, התעללו וגזלו, ללא רחמים וללא שמץ חמלה, נחלשו הלבבות עוד ועוד, ושקידת התורה בטהרתה הלכה ונעלמה...

ויניקת כחות הטומאה מן התורה הקדושה הלכה והתגברה, עד שנוצרה תופעה מוזרה שלא היתה מעולם - נוצרה תנועה ארורה הנקראת 'ביקורת המקרא'. תנועה של כופרים המשתמשים בקדושה עצמה כדי לבסס את כפירתם.

יוסי הוא טוב!

והנה כעבור מאה שנה (שנת 1870 בערך) עמד הגה"ק רבי ירוחם ליבוביץ זיע"א על גבי התיבה בישיבת מיר, ואמר את הדברים הבאים (דעת תורה, במדבר עמוד קמז):

דורנו הוא דור חשוך ואפל, ואין רואים בו שום אור, והאווירה הכללית של 'המשכילים' (כינוי לפורקי העול) הוא לבזות לומדי תורה בבזיונות קשים, ולמרות זאת ובכל זאת הבני תורה מתאמצים ועומדים על מעמדם.

הנשמות המשיכו להדרדר כלפי מטה, ובשנת 1770 (בערך) גברה הקליפה... ובמרחבי אירופה החלו להסתובב יהודים שנפלו לכפירה רח"ל, והחלו לבזות את כל קדשי ישראל בכלל ואת לומדי התורה בפרט...

והאמת שלא היה להם משהו ממש חיציע (שהרי כבר איזה תענוגים היו באותם ימים, וגם אותם תענוגים שהיו לא היו כל כך זמינים)... אך למרות זאת 'הצליחה' הקליפה 'לנגוס' פה ושם...

אך אף על פי כן עליך להבין את עוצמת ההתמודדות, עוצמה שלא היתה כמותה מעולם!

וכך ביאר הר"י מצ' מליובאוויטש זי"ע²⁰ את הפסוק: 'וְהָאִישׁ מָשָׁה עָנָו מְאֹד מְכַל הָאָדָם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאָדָמָה' (במדבר יב, ג) -

כי משה ראה ספרו של אדם הראשון **וראה שיהיה דור בעקבות משיחא שלא יהיה בהם השגה אלקית**, והיינו שההשגה שלהם אינה נחשבת להשגה כלל, ובפרט לגבי השגת משה שאינה נחשבת למאומה, וגם שלא תהיה להם עבודה אמיתית במוח ולב רק יהיה קיום המצוות בפועל ממש.

וגם עבודתם תהיה במסירות נפש שיהיו להם כמה מניעות ועיכובים בגוף ונפש בריבוי העלמות והסתרים, ובכל זאת הם יעמדו נגד כל מונע ויקיימו המצוות במסירות נפש ובדרך נסיון.

וראה את נעיצת ההתחלה שבזה דוקא, מבחינת פנימיות ועצמות אין סוף, וזה הביא אותנו לשפלות: **הרי הם גדולים בהרבה ממני!...**

ובזכותם, בזכות הדור האחרון, הוא זכה לשלימות הענוה!

ורבי ירוחם המשיך לספר בגודל מסירות נפשם של בחורי ישיבה. ואז סיים ואמר:

כיום בדורותינו הכה אפלים, אף עם כל מיעוט גדלותנו, הננו צדיקים גמורים! **כיום** (לפני יותר ממאה שנה!) **הנה בני ישיבה הם גדולים יותר מאלה הגדולים אשר מדור שלפנים!**

ולכן דוקא מדורנו יכול לצמוח המשיח! **המשיח** לא הגיע מהדורות הקודמים מהמובחרים במאורי אור, אלא הוא גיע דוקא מדורנו מדור חושך ומעורפל בכל אפלה, כי הגדול הדור של הדור חושך הוא ראוי להיות המשיח!...

ואם יניקת הקליפה מהקדושה היתה בימים ההם כל כך - אמר הרב - מה אפשר להגיד בימינו?! את צריכה להבין עם אלו כחות יוסי מתמודד. עם כחות טומאה שהצליחו לינק מן התורה הקדושה.

והגם, שהאחריות עבור תוצאות גלותן של ניצוצות הקדושה בתוך הקליפות מוטלת על לומדי התורה המתרשלים להביא את תורתם לידי מעשה, ומבטלים בזה את אורות הקדושה מהשפעתם האמיתית, כמו שכתב הרמח"ל, ועל ידי זה מוסרים את האורות ההם ביד הסטרא אחרא המחללת את שם שמים על ידם...

מעין החכמה

20. ליקוטי דיבורים (חלקים א-ב, עמוד 144).

כל אדם שזכה ונפגש עם הרב, לעולם לא שכח את החויה הזו, את נעימות ההרגשה שישנו יהודי צדיק בעל מדרגה שאוהב אותי כמו שאני, ואני חשוב בעיניו!

ויהודים מכל צבעי הקשת, מהעולמות האפורים ביותר המסתובבים עם דם על הידים ועד יהודים מהעולמות השקופים והבהירים ביותר, עולמות של יחודים וכוונות, של המתקת דינים והמשכת ישועות - חיפשו את קרבתו, והשתוקקו להיות במחיצתו.

מעולם, מעולם, לא התעייפו האנשים להיות במחיצתו, והגם שבכל שבת הוא היה מוסר במשך השבת ארבעה שיעורים (ערב, בוקר, צהרים, ובמוצאי שבת) שבסיכומם הכללי היו מתפרשים על כשבע שעות! היו האנשים מופיעים בכל השיעורים, שבת אחר שבת!...

כל אחד שבא עמו במגע הרגיש כמה הוא יקר ואוהב על הרב, כל אחד היה בטוח שהוא בין האנשים הכי קרובים וקשורים לרב.

לא היתה זו אהבה ערטילאית, היתה זו אהבה שהביאה לתוצאות. הוא חפץ והשתוקק באמת! שלכל יהודי יהיה טוב. באמת. והוא האמין בו באמת, ובכך פתח לו את השער להיכנס פנימה!...

ומכיון שכך - סיים הרב את דבריו - את צריכה לנטוש את הדרך של מציאת החסרונות בילדך, ולהתמקד בטוב שבו ולשדר כלפיו אמון והערכה, ואז, בעזרת השם, יתרכך לבו והוא יהיה מסוגל להקשיב לך.

והאמת, זו סייעתא דשמיא שהגעתם דוקא השבת, כי השבוע היה סיום השבעה של אבא מארי עט"ר רבינו יורם מיכאל אברגיל זי"ע"א, שהתאפיין בזה.

אבא, הרב יורם, מעולם לא ראה יהודי מכוער! תמיד, ובכל מצב הוא ראה את הטוב שבו, וכמלאך האומר לו גדל הוא העניק לו־ובו אמון ותקוה!

במהלך שלשים שנות הנהגתו נפגש הרב יורם כל יום עם בני אדם, מהם אנשים שנפגש עמם בקביעות בכל יום, ומהם אנשים שהוא נפגש אתם רק לעתים רחוקות, וזה לא שינה לו - כל אדם שנפגש עמו, הוא נתן לו אפשרות לגשת אליו ולשוחח עמו, והוא זי"ע"א הקשיב לו באמת - ובעת ההקשבה הרגיש המשוחח בנהרות של אהבה אמיתית הזורמים מלבו של הרב לתוך לבו - ואחר כך היה הרב משיב לו במאור פנים, תשובה שירדה והשתלשלה מלמעלה - מהיכלות ועולמות שלמעלה!...

פרשת נח - העולה מן האמור להלכה ולמעשה

העולה מן האמור להלכה ולמעשה

לכן בני זוג החפצים שביתם יהיה משכן לשכינה הקדושה, עליהם לדעת שאסור לברוח מהתמודדויות, אסור לברוח מהמציאות, אלא אדרבה - **ככל שעתידו של אדם גדול ורחב יותר, צפוי הלה לנסיונות גדולים ועצומים יותר, והחכמה היא לדעת ולהתמודד עם הנסיונות הבאים, ולצפות ולייחל לישועת ה' יתברך.**

ה. ולכן אחד מהנסיונות הגדולים בחיים של זוג כאשר הם כבר הורים לילדים הוא נתינת אמון בילדיהם.

לאהוב ילד אין פירושו רק בחיבוקים ונשיקות, אלא העיקר הוא לתת מענה לצרכי נפשו שהם חשובים יותר מצרכי גופו. והצורך העיקרי והחשוב ביותר הוא תחושת האמון! **האמון יוצר קשר נכון בין ההורים לילדיהם ומאפשר פתיחות וקבלה.** כשאנחנו משדרים לילדינו וגם לעצמנו, שאנו מאמינים בהם וביכולותיהם, אנו מחזקים את הדימוי החיובי שלהם בעיני עצמם ומעצימים את השאיפה והיכולת שלהם למצות את הכחות שניתנו להם מהשמים.

ו. **ילד שעושה חלילה טעות, עלינו להיזהר מאוד במילים שאומרים לו, אסור להדביק לו סטיגמה. משום שמהסטיגמה הזאת לבסוף הוא יהפוך להיות כזה.**

מוטל עלינו להוקיע את המעשה החמור אך לא את הילד המתוק והקדוש שמעו, והיינו, לייחס את הגערה למעשה עצמו, ולהסביר

א. הדרך להנצל מכל האוירה הטמאה שבעולם, זה רק על ידי לימוד התורה הקדושה. **וזו** היא המעלה המיוחדת שיש בתורה על פני שאר המצוות, שכל המצוות בכחם לטהר רק את הטומאה הפנימית של האדם, אך התורה בכחה ליצור קדושה מקיפה המטהרת את כל האויר והסביבה שסובבים אותו.

ב. ובלבד שהאדם יהיה מוכתר בכתר תורה לא יסח דעתו לדברים אחרים - **והכוונה, שלא יסח דעתו ממנה כלל,** שאז כולו נמצא וטובל באויר של התורה, ועל ידי זה הוא יוצר מסביבו אויר של קדושה המטהר את כל הטומאה שמסביב.

ג. כל כוונתו של ה' יתברך בנתינת התורה לעם ישראל, היתה כדי שימשכו אורות התורה ויתפשטו למטה, היינו לתוך תה ההכרה שלנו, לתוך תוכנו ממש באופן שישפיעו על כל המציאות שלנו.

אדם כזה שחי את התורה בכל גופו כל צעד שלו זה קידוש ה' גדול שהוא מביא את הקדושה לידי שליטה (וממילא הסטרא אחרא מתגרשת ומתרחקת), ומתקיים בו: 'שם שמים מתאהב על ידך', וזבה מתקיימת תכלית הבריאה.

ד. החיים מלאי נסיונות! אדם אינו בוחר את הנסיונות, אלא נבחר אל הנסיונות! והדבר נוגע בכל שלב בחיים הן כשהאדם רווק, הן כשהוא נשוי והן כשהוא הורה לילדים.

במאור פנים, תשובה שירדה והשתלשלה
מלמעלה - מהיכלות ועולמות שלמעלה.

כל אדם שזכה ונפגש עם הרב, לעולם לא
שכח את החויה הזו, את נעימות ההרגשה
כמו שאני, ואני חשוב בעיניו! ויהודים מכל
צבעי הקשת, מהעולמות האפורים ביותר
ועד יהודים מהעולמות השקופים והבהירים
ביותר, עולמות של יחודים וכוונות, של
המתקת דינים והמשכת ישועות - חיפשו את
קרבתו, והשתוקקו להיות במחיצתו.

ט. מעולם, לא התעייפו האנשים להיות
במחיצתו, והגם שבכל שבת הוא היה
מוסר במשך השבת ארבעה שיעורים (ערב,
בוקר, צהרים, ובמוצאי שבת) שבסיכומם הכללי
היו מתפרשים על כשבע שעות! היו האנשים
מופיעים בכל השיעורים, שבת אחר שבת!
כל אחד שבא עמו במגע הרגיש כמה הוא יקר
ואהוב על הרב, כל אחד היה בטוח שהוא בין
האנשים הכי קרובים וקשורים לרב.

**לא היתה זו אהבה ערטילאית, היתה זו אהבה
שהביאה לתוצאות. הוא חפץ והשתוקק
באמת! שלכל יהודי יהיה טוב. באמת. והוא
האמין בו באמת, ובכך פתח לו את השער
להיכנס פנימה!**

**שהמעשה שעשה הוא חמור מאוד ואסור לעשות
זאת. אבל לא לייחס את זה למהות של הילד.**

ז. ולכן הדבר החשוב ביותר הוא לעודד ולשבח
ולרומם את הילד היקר. אם הוא קיבל מאה
במבחן זה לא מובן מאליו, הוא התייגע על זה.
יש ילד ששבעים שלו זה כמו שבע מאות של
אחר. **חייב ללמוד להכיל אותם, להבין לנפשם,
להעצים מעשיהם, להעריך ולהוקיר כל
התקדמות, להוליד בהם חשק, זו העבודה
העיקרית שלנו,** זה רצון ה', ועלינו לשים אותה
בראש מעיינינו, ולפניו נעבוד תמיד.

ח. השבת היא סיום 'השבעה' של אבא הרב יורם
זיע"א, ואחד הדברים הכי בולטים אצלו היה
**שמעולם הוא לא ראה יהודי מכוער! תמיד,
ובכל מצב הוא ראה את הטוב שבו, וכמלאך
האומר לו גדל הוא העניק לזיכרו אמון ותקוה!**
במהלך שלשים שנות הנהגתו נפגש כל יום
עם בני אדם, מהם אנשים שנפגש
עמם בקביעות בכל יום, ומהם אנשים שהוא
נפגש אתם רק לעתים רחוקות, וזה לא שינה
לו - כל אדם שנפגש עמו, הוא נתן לו אפשרות
לגשת אליו ולשוחח עמו, והוא הקשיב לו
באמת - ובעת ההקשבה הרגיש המשוחח
בנהרות של אהבה אמיתית הזורמים מלבו של
הרב לתוך לבו - ואחר כך היה הרב משיב לו

זכותו יגן עלינו אמן

עיר	כחובת	יום	שעה	איש קשר	טלפון
אבני חפץ	בית המדרש 'שלהבת י-ה'	א	21:00	הרב רוני הורביץ	050-3233102
אופקים	החיד"א 6, ביכנ"ס 'זהר ישראל'	א-ה	18:30	הרב יורם בן שלומון	054-7151732
אילת	אטד 6, ביכנ"ס היכל שלמה	א	בין מנחה לערבית	הרב שלמה פרץ	053-8805657
אלקנה	פלא הרימון 16 משפ' אלבז	ב	21:30	הרב אברהם עמר	054-3256564
אשדוד	ביאליק 9/3 משפ' קדוש	א	20:00	הרב יגאל קדוש	053-3148478
אשדוד	הרפואה 7 ביכנ"ס בבית החולים אסותא	שבת	לפני מנחה	הרב נתנאל רביבו	050-4195555
אשקלון	דבורה הנביא 12 ביכנ"ס 'בנים של מלך'	א	20:30	הרב דניאל מנלוק	052-7016584
בני ברק	יצחק ניסים 13 ביכנ"ס שערי רחמים	ב	20:00	הרב מאיר	055-6751298
בת ים	הנביאים 50, ביכנ"ס 'אור החמה'	ב	21:00	הרב רוזיאל אלול	052-7102245
חולון	מסילת העולים 2, ביכנ"ס 'משכן מאיר'	שבת	לפני צאת השבת	הרב גבריאל טעדון	050-2311542
ירושלים	האדמ"ר מזוועהול ביהמ"ד מעין גנים	א-ה	14:30	הרב ישראל תורג'מן	052-7650390
ירושלים	מזל טלה 1 ביכנ"ס זכור לאברהם	שבת	10:30	הרב ישראל תורג'מן	052-7650390
כפר יונה	שוהם 27	ד	20:30	הרב יוסף מגר	050-6277642
לוד	ביכנ"ס 'חסדי יהושע'	שבת	17:00	הרב יהושע מימון	050-7271108
מושב שחר	בביהמ"ד הסמוך לביכנ"ס של הישוב	א,ג,ד,ה	19:30	הרב דוד מלכה	052-6175267
מצפה רמון	נחל רעף 8, ביכנ"ס 'אחוות דניל'	א	19:30	הרב נאור מאיר גנון	050-4941444
נתיבות	האר"י	א-ה	20:00	הרב כפיר גרשטיין	054-8431096
נתיבות	הרב צבאן ביכנ"ס 'אור גני'	א-ה	20:00	הרב שלמה סופר	050-2232051
עכו	בורוכוב 16 ביכנ"ס 'מטה אהרון'	א	20:00	הרב מימון אבוטבול	054-7547136
עתלית	הזית 208, ביכנ"ס 'תפארת ישראל'	א-ה	אחרי מנחה	הרב יגאל ממן	052-7678226
פתח תקוה	קיבוץ גלילות 17, ביכנ"ס הראל	ג	20:15	הרב יוסף ניסים צברי	052-7144159
צפת	דוד רמז 54, ביכנ"ס 'שערי צדק'	א-ה	לאחר התפילה	הרב שלמה דרעי	054-8578385
קרית ים	ליהמן 28, ביכנ"ס 'אהבת ישראל'	ה	21:00	הרב אל-חי' כהן	054-8493880
קרית מלאכי	כרמי הנדיב, ביכנ"ס 'נחלת אשר'	א-ו	04:30	הרב אוריאל	052-4315009
קרית שמונה	מקורות 1, הקריה הצפונית	א-ד	20:00	הרב יצחק ממן	055-6790302
ראש העין	מהריק"א 10 ביכנ"ס משכן משה	א-ו	09:00	הרב יצחק	054-2276662
ראש העין	גרטרוד עליין ביכנ"ס אהבת אחים	שבת	12:30	הרב יצחק	054-7708303
ראשון לציון	דרור 7, ביהכנ"ס 'שאגת אריה'	ב	19:00	הרב יעקב שלומון	052-7648766
ראשון לציון	העליה 5, ביכנ"ס 'מורי סלם'	ג	19:30	הרב משה ניזרי	
רחובות	הרצל 141, ביכנ"ס 'שונה הלכות'	א-ה	אחרי מנחה	הרב ראובן כהן	052-6059802
רמת ישי	הפרגים 19, ביכנ"ס 'זכור לאברהם'	ד	20:30	הרב יהודה הררי	052-6074726
שתולה	בבית הכנסת המקומי	א-ד	אחרי מנחה	הרב אסף עזריאל	050-6221515
תל אביב	חיים בר לב 79	א	19:30	הרב אליהו רן דואק	052-6005582
תל אביב	מנחם טוביה מדמון 33, כולל 'השלום'	א	21:00	הרב יובל נגר	058-4025651
תל אביב	לבלוב 1 ביהמ"ד 'אורות התקוה'	א-ה	20:30	הרב חיים לוי	054-5915750
תל אביב	ההגנה 130, ביכנ"ס 'זכור לאבנר'	ג	19:45	הרב אמיתי חרזי	053-7220906
תל אביב	קבוץ גלילות 118 ביכנ"ס 'שער אושר'	ב	20:00	הרב שמעון פנחסוב	054-3142010
תל אביב	מנחם מדמון 17, ביכנ"ס 'קהילת יעקב'	ב	אחרי ערבית	הרב רחמים נימיני	050-6656440
תלמים	הגן הישן	ה	22:30	הרב דניאל יום טוב	052-7176796
כפר סבא	בביה"נ ישראל רומנים {שאלו המלך 5	א	20:00	הרב יעקב מזרחי	052-7080500
כפר סבא	ברח' המעלות 1/6	ב	20:30	הרב יואל אברהם	054-6415100
רמלה	ביה"כ בירכת שרה רח' שלח מנשה 8	שבת	06:00	הרב חיים הראל	050-4155905
קרית באליק	רח' החרמון 1 ביהכנ"ס אביר יעקב	א	אחרי מנחה	הרב חיים קסלטי	054-7704674

שיעורים בתורת אבינו מו"ר
 הרב יורם מייכאל אברג'ל זע"א
 08-37-40-200

ירום ונישא

שיחות ומאמרים לבני עליה
מתוך שיעוריו של

אבינו מו"ר

הרב **ירום מיכאל**

אברג'ל זיע"א

אשר נערכו בטוב טעם ודעת
על ידי תלמידי חכמים
מגדולי וחשובי תלמידיו

המאיר לישראל

שיחות ומאמרים על סדר
פרשיות השבוע

ערוך מתוך שיעורים
שנמסרו ברחבי הארץ

מפי מו"ר הרב

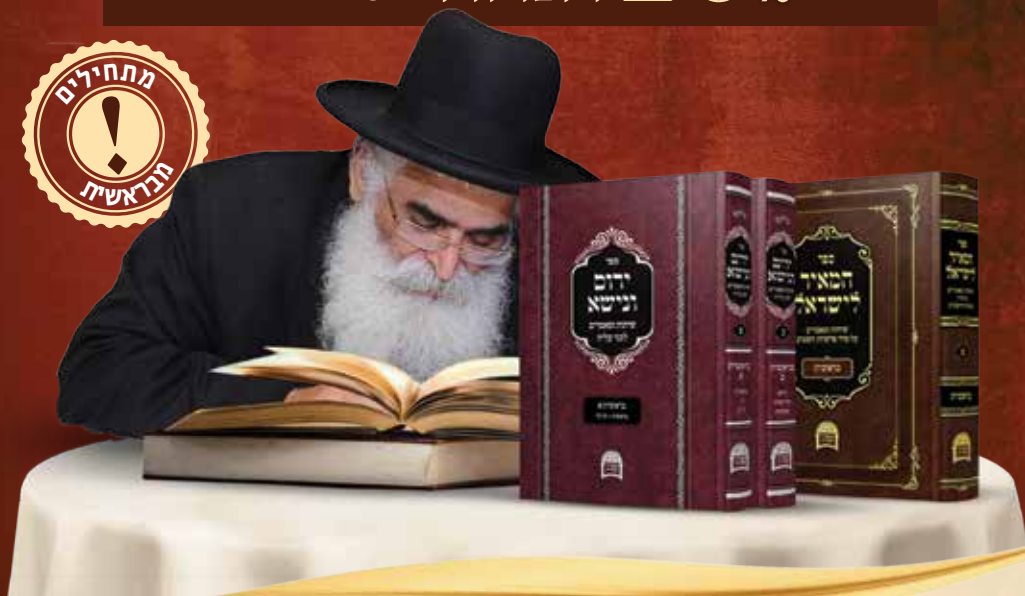
ישראל אברג'ל

שליט"א

רעיונות מתוקים מדבש
ונופת צופים

להזמנות
*2910

20% הנחה

www.hameir-laarets.org.il

08-37-40-200

אמרי נועם

20%
הנחה

להזמנות *2910

אמרי נועם על פרשיות השבוע
דרושים נפלאים ושיחות
מתוך שיעוריו הקדושים של

אבינו מו"ר
הרב יורם מיכאל
אברג'ל זיע"א

שנמסרו בשבת קודש בבית המדרש.
הרב מגלה ללומד דרך פרשת השבוע
את אופן עבודת ה' בעולם,
בדרך הפרד"ס, וכמובן בדרך
תורת החסידות המופלאה.

www.hameir-laarets.org.il
08-37-40-200

שעזרי השבוע

מפי הרה"ג רבינו ישראל אברג'ל שליט"א

ראשון - כל שבוע בשעה: 19:00

שיעור 'זום' לדוברי השפה האנגלית עם תרגום

שני - כל שבוע בשעה: 20:00*

בבית הכנסת 'היכל נפתלי' רחוב ברוריה 6

אשדוד

LIVE

רביעי ח' חשון 2/11 בשעה: 20:00

בבית הכנסת 'ובחרת בחיים' הספרדי רחוב מיכה הנביא 1

מודיעין

חמישי - כל שבוע בשעה: 20:00*

בבית המדרש 'המאיר לארץ' רחוב הקציר 666

נתיבות

LIVE

* השיעור מועבר בשידור חי בערוצי המדיה

שיעורים נוספים ברחבי הארץ מתעדכנים
בכל תחילת שבוע באתר המאיר לארץ
www.hameir-laarets.org.il

ערוצי מחלקת המדיה
של בית המדרש המאיר לארץ

hameir-Laarets.org.il

המאיר לארץ

054-26-380-26

08-64-99-859
קו שמע - המאיר לארץ

פרשת נח

ד' מרחשון התשפ"ג

זמני שבת קודש

רבינו תם	יציאת שבת	הדלקת נרות	עיר
19:01	18:24	17:35	באר שבע
18:59	18:23	17:34	תל אביב
18:58	18:22	17:33	חיפה
19:06	18:29	17:39	אילת
19:04	18:27	17:38	ירושלים
		17:18	ירושלים 40 דק'

מסילות אל הרב

מפי קדשו של אטור זיע"א

העיסוק בתורה נקרא בלשון "קריאה", כמו שכתוב במשנה (ברכות י"ג ע"א) היה קורא בתורה, ומפרש בעל התניא (כסוף פרק ל"ז) שעל ידי עסק התורה קורא להקב"ה לבוא אליו כניכול, כאדם הקורא לחבירו שיבוא אליו, וכבן קטן הקורא לאביו לבוא אליו להיות עמו בצוותא חדא. כך צריך להרגיש כשלומדים תורה.

הפצת תורה חובקת עולם
היה שותף 08-37-40-200

- לתרומות: בנק מרכנתיל דיסקונט, סניף 721 נתיבות, חשבון 23357
- בנק הדואר, סניף 1, חשבון 27016519
- בכל עמדות 'נדרים פלוס'
- **ביט ופייבוקס במס' 054-26-380-26**